

EURÓPSKE VOLBY

6. - 9. JÚNA 2024

SÚBOR
VZDELÁVACÍCH
NÁSTROJOV

#VYUŽI
SVOJ HLAS

EUROPSKE-VOLBY.EU

© Európska únia, 2024

Reprodukcia je povolená pod podmienkou uvedenia zdroja.

Fotografie a ilustrácie: © Európsky parlament, gettyimages

Vypracovalo oddelenie pre kontakt s mládežou, GR COMM, Európsky parlament

Kontakt: youth@europarl.europa.eu

OBSAH

ÚČEL TOHTO SÚBORU NÁSTROJOV	3
ŠTRUKTÚRA	3
KLÚČOVÁ JE INTERAKCIA	3
MODUL 1 PREČO ÍŠŤ V ROKU 2024 K EURÓPSKYM VOĽBÁM?	5
MODUL 2 DEZINFORMÁCIE	9
MODUL 3 AKO EÚ OVPLYVŇUJE MÔJ ŽIVOT?	13
MODUL 4 AKÚ ÚLOHU MÁ EURÓPSKY PARLAMENT?	17
MODUL 5 AKO SA STAŤ AKTÍVNYM EURÓPSKYM OBČANOM	21
MODUL 6 MLÁDEŽ SA AKTIVIZUJE	25

ÚČEL TOHTO SÚBORU NÁSTROJOV

Účelom tohto súboru vzdelávacích nástrojov je poskytnúť jednoduchý **prístup k vzdelávacím zdrojom**, ktoré vám pomôžu vysvetliť mladým ľuďom výhody Európskej únie, úlohu Európskeho parlamentu a **význam hlasovania v európskych voľbách**.

ŠTRUKTÚRA

Tento súbor nástrojov je rozdelený do **6 modulov**. Každý modul má 4 časti: úvod do témy, usmerňujúce otázky v modrom rámečku, ktoré môžete použiť na rozprúdenie diskusie s mladými ľuďmi, zoznam podporných vzdelávacích zdrojov pre takúto diskusiu a malý kvíz. Vedľa každého zdroja je uvedené aj trvanie.

KLÍČOVÁ JE INTERAKCIA

Zdroje v tomto súbore nástrojov možno voľne kombinovať tak, aby mali mladí ľudia priestor na **vyjadrenie, nápady alebo otázky**.

Pri príprave diskusie je najlepšie začať s témami, o ktoré sa mladí ľudia zaujímajú. Je tiež dobré zamyslieť sa nad **konkrétnym výstupom** z danej aktivity – napríklad mladí ľudia by sa mohli prihlásiť na webovú stránku venovanú voľbám, aby mohli dostávať upozornenia o voľbách, pridať sa do komunity spolocne.eu, porozprávať sa o voľbách s rodinou a priateľmi atď. (pozri aj modul 6 – Mládež sa aktivizuje).

Ak máme mladých ľudí aktívne zapojiť, dodať im pocit dôležitosti a dosiahnuť trvalý efekt, stojí za to zvážiť participatívne formáty.

- ▶ Môžete **zorganizovať diskusiu v kruhu**, aby boli všetci na rovnakej úrovni a navzájom sa videli. [Prečítajte si viac o kruhových aktivitách \(len v angličtine\)](#) v triede alebo si vyhľadajte príklady takýchto aktivít na internete.
- ▶ Na organizovanie seminárov môžete **použiť metodiku World Café**. [Viac informácií o World Café nájdete tu \(len v angličtine\)](#).
- ▶ Výsledky seminárov môžete zachytiť prostredníctvom [techník grafického zaznamenávania](#).
- ▶ Širokú škálu nástrojov neformálneho vzdelávania možno nájsť [na webovom sídle SALTO-YOUTH](#) – európska sieť centier zdrojov, ktoré sa zaoberajú prioritnými oblasťami EÚ v oblasti mládeže.

Ak chcete mať prístup ku všetkým užitočným odkazom uvedeným v tejto publikácii, stiahnite si digitálnu verziu tohto súboru nástrojov.

MODUL 1 PREČO ÍŠŤ V ROKU 2024 K EURÓPSKYM VOL'BÁM?

Európske voľby sa uskutočnia v dňoch 6. až 9. júna 2024¹. Tieto voľby sa konajú od roku 1979 každých 5 rokov. Ide o najväčší nadnárodný demokratický úkon na svete. Pri tejto unikátnej príležitosti občania z 27 rôznych krajín spoločne volia svojich zástupcov do jedného spoločného parlamentu.

Účasť na voľbách je vždy dôležitá – či už na miestnej, celoštátnej, alebo európskej úrovni. Pre občanov je to vynikajúca možnosť vyjadriť sa k témam, o ktoré sa zaujímajú. Európske voľby nie sú referendum o EÚ. Fungujú rovnako ako národné voľby, teda ide v nich o súperenie rôznych názorov a návrhov. Čím viac ľudí hlasuje, tým viac názorov bude zastúpených aj v budúcom Európskom parlamente. Zabezpečí sa tým, že parlamentné rozpravy budú odrážať všetky uhly pohľadu z celého spektra našej európskej spoločnosti.

Podobne ako národné voľby sú aj európske voľby dôležité z dvoch hlavných dôvodov:

- ▶ **Rozhodnutia Európskeho parlamentu majú priamy a skutočný vplyv na život každého z nás** (pozri modul 3 – Ako EÚ ovplyvňuje môj život?). A všetky tieto rozhodnutia sa začínajú voľbami. Dalo by sa povedať, že tí, čo nevolia, žijú podľa rozhodnutí niekoho iného – a vlastne aj v demokracii niekoho iného.
- ▶ **Demokraciu by sme nikdy nemali považovať za samozrejmosť.** Za jej vybudovaním stojí kolektívne úsilie a jej zachovanie zostáva kolektívnou úlohou, na ktorej sa podieľa každý z nás. Demokraciu by sme tiež nikdy nemali považovať za hotovú. Vždy ju možno vylepšiť. A čím viac ľudí volí, tým je naša demokracia silnejšia.

Budúcnosť európskeho projektu závisí od mladých ľudí, ich ochoty prijať európsku identitu a ich aktívneho zapojenia sa do európskeho politického procesu (pozri modul 5 – Ako sa stať aktívnym európskym občanom).

Volebný akt ako forma politickej angažovanosti má zásadný význam a **je užitočné diskutovať s mladými ľuďmi o tom, prečo je dôležité voliť.**

1. Na webovom sídle [európskych volieb](#) nájdete všetky pravidlá, ktoré potrebujete poznať, aby ste mohli voliť vo vašej krajine pôvodu alebo pobytu.

Mladí ľudia možno povedia, že **chcú** voliť, pretože:

- ▶ **Chcú sa postaviť za demokraciu:** Demokraciu tvoria ľudia: odovzdaním hlasu v európskych voľbách určujú ďalšie smerovanie a rozhodnutia, ktoré neskôr prijme Európsky parlament a vplývajú na ich život. Neúčastou na voľbách prichádzame o možnosť ovplyvniť budúcnosť. Navyše to oslabuje európsku parlamentnú demokraciu a jej hodnoty tak strácajú zmysel. Európsky parlament sa neustále usiluje o zlepšovanie demokratických práv a zabezpečenie dodržiavania hodnôt EÚ, ako sú mier, sloboda, právny štát, práva menších alebo rodová rovnosť.
- ▶ **Právne predpisy EÚ majú priamy vplyv na ich každodenný život:** Európsky parlament prijíma právne predpisy, ktoré priamo ovplyvňujú 447 miliónov ľudí v EÚ (rodová rovnováha, klíma, jednotný trh atď. – pozri modul 3 – Ako EÚ ovplyvňuje môj život?). Hlas mladých ľudí rozhodne, ktorí poslanci Európskeho parlamentu ich budú zastupovať pri príprave nových právnych predpisov, a ovplyvniť aj zostavovanie Európskej komisie. Tieto rozhodnutia ovplyvnia každodenný život mladých ľudí a život mnohých ďalších.
- ▶ **Chcú riešiť globálne výzvy** okolo nás (zmenu klímy, verejné zdravie, ekonomiku a pracovné miesta, bezpečnosť a mier atď.), ktoré žiadna krajina EÚ nedokáže úspešne vyriešiť sama. Chcú využiť svoj hlas na stanovenie smeru, ktorým by sa EÚ mala uberať v záujme riešenia týchto výziev.

Mladí ľudia možno povedia, že **nechcú** voliť, pretože:

- ▶ **Nevedia, koho voliť.** Povzbudte ich, nech si prečítajú manifesty a programy politických strán na internete, porozprávajú sa so svojimi blízkymi alebo navštívia internetovú stránku elections.europa.eu, aby sa dozvedeli viac o politických skupinách Európskeho parlamentu a ich postojoch.
- ▶ **Myslia si, že politika je špinavá a nechcú s ňou mať nič spoločné.** Vysvetlite im, že politika nie je len o volebnej kampani a hašteriacich sa politikoch. Ide v nej aj o diskusiu o zmene klímy, udržateľnom hospodárstve, zdrojoch energie, budúcnosti práce, minimálnych mzdách a politikách, ktoré sa budú z rozpočtu EÚ podporovať.
- ▶ **Účasť na voľbách je podľa nich otrava.** Zdôraznite, že hlasovanie im zaberie len niekoľko minút života, ktorý v priemere trvá 80 rokov!
- ▶ **Nezaujímajú sa o politiku.** Spýtajte sa ich, či sa zaujímajú o budúcnosť svojich blízkych, svoju budúcnosť a budúcnosť našej planéty. Ak áno, v podstate sa zaujímajú o politiku.
- ▶ **Nemyslia si, že ich hlas má nejakú váhu.** Namietajte! Každý hlas zaväzuje, bez ohľadu na to, či ide o komunálne, parlamentné, alebo prezidentské voľby. V nedávnych voľbách, napríklad v referende o brexite alebo v prezidentských voľbách v USA, bol rozdiel medzi možnosťami/kandidátmi len 2 – 4 %. Len si vezmite brexit: v tomto referende hlasovalo výrazne menej mladých ľudí v porovnaní so staršími generáciami a na zdesenie mladých ľudí zvíťazila možnosť vystúpiť z EÚ – takže každý hlas môže rozhodnúť.

USMERŇUJÚCE OTÁZKY:

- ▶ Kedy ste prvýkrát volili a prečo? Kedy budete môcť voliť zase? Ako by ste motivovali svojich kamarátov, aby šli voliť?
- ▶ V minulosti nemohli voliť všetci: v Európe napríklad ženy získavali volebné právo postupne od roku 1906 až do roku 1974 a veková hranica pre účasť vo voľbách bola do 70. rokov 20. storočia 21 rokov, nie 18 rokov. O tom, kto môže voliť, rozhoduje spoločenský dohovor, ktorý sa časom vyvíja. Pred nadchádzajúcimi európskymi voľbami bol volebný vek v Grécku znížený na 17 rokov. Štyri krajiny (Belgicko, Nemecko, Malta a Rakúsko) ho znížili až na 16 rokov. Myslíte si, že by ho mali znížiť aj ostatné štáty EÚ? Prečo?
- ▶ Aký vplyv má na spoločnosť, najmä z hľadiska práv a zastúpenia, ak sú niektoré časti obyvateľstva vylúčené z účasti na voľbách alebo ak ľudia nemôžu slobodne vyjadriť svoje názory?
- ▶ Ktoré výzvy nemôže krajina EÚ vyriešiť sama?

VZDELÁVACIE ZDROJE:

- ▶ elections.europa.eu: webová stránka európskych volieb vysvetľuje, ako fungujú voľby, najmä formou krátkych minútových videí, a poskytuje všetky relevantné informácie o tom, ako voliť. Ponúka možnosť zaregistrovať sa, aby človek dostával upozornenia o voľbách. Budú na nej aj výsledky volieb. (10 minút)
- ▶ [Spolocne.eu](https://spolocne.eu) je komunita ľudí, ktorým záleží na demokracii a s blížiacimi sa európskymi voľbami jej chcú dať skutočný zmysel. Táto komunita spája ľudí z celej Európy a umožňuje im, aby sa stretávali, vymieňali si poznatky, učili sa nové zručnosti a zároveň podnecovali ostatných, aby sa v roku 2024 zúčastnili vo voľbách. Staňte sa jej súčasťou a zaregistrujte sa spolu so svojimi mládežníkmi (5 – 45 minút).
- ▶ [Pedagogický súbor nástrojov „Umenie v demokracii“](#): súbor nástrojov Umenie v demokracii skúma tému demokracie a demokratických hodnôt prostredníctvom umeleckých diel súčasných európskych umelcov. Ponúka prispôsobiteľný modul zameraný na estetiku a zážitkové učenie (15 – 60 minút).

KVÍZ

1. Kedy sa uskutočnia európske voľby?

- a. 8. júna 2024.
- b. 9. mája, keď slávime Deň Európy.
- c. Až v roku 2025.
- d. Ich termín zatiaľ nie je známy.

2. Európske voľby sa konajú raz za

- a. 5 rokov.
- b. 2 roky.
- c. 7 rokov.
- d. 4 roky.

3. V demokracii

- a. môžu ľudia slobodne vyjadrovať názory.
- b. rozhodnutia neprijíma len jedna osoba.
- c. môžu ľudia protestovať proti rozhodnutiam, s ktorými nesúhlasia.
- d. platia všetky uvedené možnosti.

MODUL 2

DEZINFORMÁCIE

Väčšina mladých ľudí sa v súčasnosti dozvedá o novinkách na sociálnych médiách, online platformách a prostredníctvom priameho zasielania správ. Táto nová forma získavania informácií však ponecháva priestor na pokusy o dezinformácie. Nepravdivé fámy, polopravdy a úmyselné lži na oklamanie ľudí tu boli vždy. Rozsiahle využívanie sociálnych médií však tento jav ešte zintenzívnilo. **Tvorcovia a šíritelia dezinformácií chcú ľudí podviesť a zmanipulovať z politických alebo ekonomických dôvodov.** Pretláčajú svoj zmanipulovaný obsah prostredníctvom:

- ▶ **botov:** automatizovaných účtov, ktoré interagujú na internete a často predstierajú, že ide o skutočnú osobu;
- ▶ **trolov:** ľudí, ktorí sa snažia presadiť určitý pohľad na svet alebo šikanovať, rozptyľovať či zmiestňovať účastníkov online diskusie;
- ▶ bežných občanov, ktorí sú vmanipulovaní do situácie, keď lajkujú alebo zdieľajú nejaký obsah, napríklad preto, že v nich vyvoláva hnev alebo strach; zo štúdií vyplýva, že takýto **zmanipulovaný obsah má tendenciu šíriť sa oveľa rýchlejšie ako faktický a zaručený obsah.**

Zároveň sa zdokonaľujú techniky, ako upútať pozornosť ľudí, zmiasť ich alebo ich podviesť. Zmanipulované videá, fotografie a zvukové nahrávky vytvorené s použitím umelej inteligencie, tzv. **deepfakes**, sú napríklad urobené tak, aby si príjemcovia mysleli, že konkrétni ľudia povedali alebo urobili niečo, čo sa v skutočnosti vôbec nestalo.

Niekedy sa dezinformátori snažia prehĺbiť rozpory a polarizovať diskusiu. Zneužívajú obavy ľudí nato, aby proti sebe poštvali rôzne skupiny a znemožnili tak demokratickú diskusiu. Oslabovaním dôvery v médiá, inštitúcie a ľudí navzájom **dezinformácie diskreditujú a destabilizujú demokraciu**. Boj proti dezinformáciám je preto nevyhnutný na ochranu demokracie.

EÚ berie výzvu, ktorú predstavujú dezinformácie, so všetkou vážnosťou. Európsky parlament prijal nové právne predpisy na boj proti dezinformáciám, ako je akt o digitálnych službách, s cieľom regulovať online sféru a obmedziť šírenie dezinformácií.

K boju proti dezinformáciám môže prispieť každý tým, že:

- ▶ sa oboznámi s témou;
- ▶ bude poznať nástroje a techniky používané na klamanie ľudí;
- ▶ poriadne si rozmyslí, či olajkuje alebo bude zdieľať obsah, na ktorý natrafí v online priestore;
- ▶ podelí sa o tieto poznatky s priateľmi a rodinou.

USMERŇUJÚCE OTÁZKY

- ▶ Čo sú to dezinformácie? Prečo predstavujú problém – pre vás ako konkrétnych občanov, spoločnosť a demokraciu?
- ▶ Ako môžu dezinformácie ovplyvniť voľby?
- ▶ Ako sa v EÚ a u nás bojuje proti dezinformáciám? Kto sa na tom podieľa – vláda, občianska spoločnosť, médiá, overovatelia faktov? Zistite, kto má túto úlohu na starosti v našej krajine.
- ▶ Ako môžete odhaliť dezinformácie? Čo konkrétne by ste si mali všímať?
- ▶ Čo môžete urobiť, aby ste pomohli obmedziť šírenie dezinformácií?
- ▶ Čo by ste mali urobiť, ak odhalíte dezinformácie?

VZDELÁVACIE ZDROJE:

- ▶ Kompas v mori dezinformácií „Ako odhaliť falošnú správu“ – [osembodový návod Európskeho parlamentu, ako odhaliť dezinformácie. \(10 minút\)](#)
- ▶ [Súbor vzdelávacích nástrojov „Demokracia EÚ v praxi“](#) zahŕňa cvičenie zamerané na mediálnu gramotnosť, v ktorom sa mladí ľudia naučia, ako identifikovať potenciálne manipulatívny obsah, a budú môcť diskutovať o tom, ako sa nedať nachytať. (55 minút)
- ▶ [Odhaľ a poraz dezinformácie](#) – tento súbor nástrojov Európskej komisie obsahuje powerpointovú prezentáciu (s príkladmi z reálneho života a skupinovými cvičeniami) a brožúru s pokynmi pre učiteľov. (45 – 100 minút)
- ▶ [„Usmernenia pre učiteľov a pedagógov k boju proti dezinformáciám a podpore digitálnej gramotnosti prostredníctvom vzdelávania a odbornej prípravy“](#). Tieto usmernenia Európskej komisie obsahujú praktické tipy, plány aktivít, prehľad tém a upozornenia na to, čo funguje v oblasti digitálnej gramotnosti, vzdelávania a odbornej prípravy. (maximálne 45 minút na aktivitu)
- ▶ [Európske centrá pre monitorovanie digitálnych médií](#) – sídlia vo všetkých krajinách EÚ, organizujú aj aktivity v oblasti mediálnej gramotnosti na vnútroštátnej alebo nadnárodnej úrovni;
- ▶ Webové sídlo [EUvsDisinfo](#) prevádzkuje Európska služba pre vonkajšiu činnosť s cieľom odhaľovať prokremelské dezinformácie a propagandu. Nachádza sa na ňom učebná platforma s užitočnými nástrojmi, hrami, podcastmi a inými zdrojmi na budovanie alebo posilňovanie odolnosti voči dezinformáciám (dostupná len v 13 jazykoch, medzi ktorými sú tieto jazyky EÚ: ES, DE, EN, FR, IT, PL a RO).

KVÍZ

1. **Dezinformácie znamenajú falošný alebo zavádzajúci obsah, ktorý**
 - a. sa šíri s úmyslom oklamať.
 - b. sa šíri zo zisťných hospodárskych alebo politických dôvodov.
 - c. môže spôsobiť verejnú ujmu.
 - d. platia všetky uvedené možnosti.

2. **Koľko percent občanov EÚ si myslí, že za posledných sedem dní sa aspoň niekedy stretli s dezinformáciami?²**
 - a. 61 %
 - b. 71 %
 - c. 81 %
 - d. 45%

3. **Čo môžete urobiť proti dezinformáciám?**
 - a. Prestať sa informovať.
 - b. Čo najrýchlejšie lajknúť alebo zdieľať informáciu, ktoré nájdete online, aby vás zle neovplyvnila.
 - c. Spoznať nástroje a techniky používané na klamanie ľudí.
 - d. neplatí žiadna z uvedených odpovedí

2. [Prieskum Eurobarometra Media & News Survey 2022](#) (apríl – máj 2022) – vo výslednom údají sú zlúčené odpovede „niekedy“, „často“ a „veľmi často“.

MODUL 3 AKO EÚ OVPLYVŇUJE MÔJ ŽIVOT?

Človek si niekedy ani neuvedomuje, aké množstvo ľudí výsledok európskych volieb v skutočnosti ovplyvní. V posledných rokoch sa však opakovane ukazuje, ako sa rozhodnutia Európskeho parlamentu priamo dotýkajú všetkých: veľkých krajín aj malých komún, vplyvných koncernov aj začínajúcich podnikov – na globálnej aj miestnej úrovni. **V právnych predpisoch EÚ sa upravujú obzvlášť dôležité oblasti života väčšiny ľudí:** životné prostredie, bezpečnosť, migrácia, sociálne politiky, práva spotrebiteľov, hospodárstvo, právny štát a mnohé ďalšie. **V súčasnosti má každá dôležitá vnútroštátna téma aj európsky rozmer.**

Krajiny EÚ postupne udelili Európskej únii právomoci a zodpovednosť za prijímanie rozhodnutí v mnohých oblastiach, v ktorých majú väčšiu vyjednávaciu silu, ak konajú spoločne. V dôsledku toho sa **približne 70 % všetkých vnútroštátnych právnych predpisov stanovuje na úrovni EÚ** a Európsky parlament je tak spoluzákonodarcom, ktorý obhaja záujmy európskych občanov.

V uplynulom volebnom období Parlament výrazne ovplyvnil napríklad tieto oblasti práva EÚ:

- ▶ Sloboda pohybu – možnosti cestovať, študovať a pracovať v zahraničí
 - vyšší rozpočet pre program Erasmus+
 - iniciatíva v oblasti cestovania DiscoverEU
 - bezplatný roaming v zahraničí

- ▶ Hospodárstvo a pracovné miesta
 - spoločné normy pre dôstojné minimálne mzdy vo všetkých krajinách EÚ do roku 2024
 - rovnaké práva a príležitosti pre ženy (mzdy a riadiace pozície)

- ▶ Politika v oblasti klímy, obnova prírody, čisté ovzdušie (všetko, čo sa „nezastaví“ na hraniciach štátu)
 - jasné ciele na dosiahnutie klimatickej neutrality do roku 2050
 - spoločná nabíjačka s USB portom typu C pre telefóny, prenosné počítače a iné malé elektronické zariadenia

- ▶ Demokratické hodnoty, ako je sloboda myslenia alebo prejavu
 - súbor pravidiel a zásad pre sociálne médiá alebo umelú inteligenciu

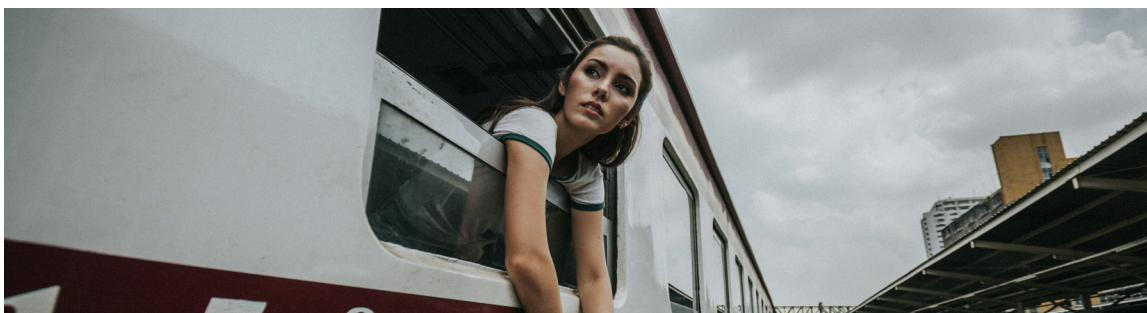
USMERŇUJÚCE OTÁZKY

- ▶ V ktorých oblastiach vášho života podniká Európska únia kroky? Viete uviesť nejaké konkrétne príklady z vášho okolia, v ktorých má EÚ vplyv na váš život?
- ▶ Ak by EÚ neexistovala, čo by vám najviac chýbalo? Čo sa zatiaľ nerieši a čím by sa mali zaoberať budúci poslanci Európskeho parlamentu?
- ▶ EÚ stojí v priemere menej ako 1 € denne na osobu.“. Čo môžete urobiť s jedným eurom? Čo by ste spolu s kamarátmi mohli urobiť, ak by každý z vás prispel jedným eurom? Na čo by mala Európska únia vynaložiť svoj rozpočet?

VZDELÁVACIE ZDROJE:

- ▶ [Kanál Európskeho parlamentu na YouTube](#) obsahuje dvojminútové videá o krokoch EÚ v oblastiach ako zmena klímy, ľudské práva, zdravie alebo hospodárstvo. (max. 5 minút)
- ▶ [História práv žien v EÚ v skratke \(dvojminútové video\)](#) so zoznamom krokov, ktoré Parlament podnikol do roku 2021 v záujme zlepšenia rodovej rovnosti. (15 minút)
- ▶ [Vzdelávací materiál Europe@school – Aktívna výučba o Európskej únii](#) obsahuje hru „EÚ v našom bežnom živote“ s konkrétnymi príkladmi z legislatívy EÚ. (20 minút)
- ▶ Na webovom sídle [Čo robí Európa pre mňa](#) nájdete približne jednostranové konkrétne príklady toho, čo EÚ dokázala. Dajú sa filtrovať podľa regiónov, oblastí života a vybraných oblastí politiky. (15 – 60 minút)

KVÍZ

1. EÚ chce dosiahnuť klimatickú neutralitu do roku:

- a. 2030
- b. 2050
- c. 2040
- d. neplatí žiadna z uvedených odpovedí

2. Keď cestujem po EÚ, môžem

- a. používať svoj telefón bez dodatočných poplatkov.
- b. sa nechať ošetriť za rovnakých podmienok ako miestni obyvatelia.
- c. dostať bezplatný cestovný preukaz a využívať miestne zľavy, ak mám 18 rokov.
- d. platia všetky uvedené možnosti.

3. Dve z týchto štyroch informácií o programe Erasmus+ sú správne:

- a. Umožňuje mladým ľuďom študovať vo vlastnej krajine.
- b. Je len pre univerzitných študentov a nezahŕňa iné spôsoby vzdelávania.
- c. Poskytuje príležitosti na partnerstvá medzi školami, univerzitami a organizáciami z iných krajín EÚ.
- d. Pokrýva oblasti, ako je sociálna starostlivosť, životné prostredie, kultúra, mládež, šport a rozvojová spolupráca.

MODUL 4 AKÚ ÚLOHU MÁ EURÓPSKY PARLAMENT?

Virtuálna rolová hra

Európsky parlament je jediným priamo voleným orgánom EÚ. Každých 5 rokov si **450 miliónov európskych voličov** vyberá poslancov Európskeho parlamentu, ktorí ich budú zastupovať. Poslanci pracujú v ich mene a prerokúvajú, formujú a prijímajú právne predpisy o témach, ktoré sú kľúčové pre každodenný život ľudí. Parlament:

- ▶ obhajuje slobodu, rovnosť a právny štát v celej EÚ;
- ▶ presadzuje slobodu, demokraciu a dodržiavanie ľudských práv na celom svete;
- ▶ volí predsedu Európskej komisie a zabezpečuje, aby si inštitúcie EÚ riadne vykonávali svoju prácu;
- ▶ kontroluje, ako sa vynakladajú peniaze EÚ, keďže spolu s členskými štátmi EÚ rozhoduje o rozpočte EÚ;
- ▶ monitoruje využívanie rozpočtu EÚ tak, že kontroluje výdavky Komisie EÚ a všetkých inštitúcií EÚ.

Európsky parlament predstavuje prepojenie občanov s dôležitými rozhodnutiami. Formuje Európsku úniu a jej budúcu podobu. Mladí ľudia by mali využiť svoj hlas nato, aby si zvolili víziu, ktorá im je najbližšia.

Európsky parlament neustále získava právomoci prostredníctvom postupných zmien európskych zmlúv. V roku 2024 bude mať nová generácia mladých ľudí príležitosť rozhodnúť o tom, kto ich bude zastupovať v Európskom parlamente. Takúto šancu ich starí rodičia nemali, keďže priame voľby do EP boli zavedené až v roku 1979. **V roku 2024 budú občania voliť 720 poslancov, pričom jednotlivé krajiny EÚ bude zastupovať minimálne 6 a maximálne 96 poslancov.** Poslanci z rôznych krajín a politické strany tvoria niekoľko politických skupín, ktoré spájajú spoločné ciele a vízie pre Európu.

Činnosť Európskeho parlamentu je každý mesiac rozložená medzi Brusel a Štrasburg. Návrhy právnych predpisov, ktoré pochádzajú od Európskej komisie, sa najprv prerokujú v jednom z **20 parlamentných výborov v Bruseli**. Tieto výbory, sa skladajú z malého počtu poslancov a sústreďujú sa na rôzne témy a politiky a na jednotlivé návrhy, ktoré skúmajú, menia ich a hlasujú o nich. Upravené návrhy potom opätovne prerokujú, pozmenia a odhlasujú všetci poslanci na **plenárnych schôdzach v Štrasburgu**.

Poslanci musia pri práci dodržiavať kódex správania. Obsahuje smerodajné zásady, podľa ktorých musia poslanci pri výkone svojej práce uplatňovať nestrannosť, poctivosť, transparentnosť, svedomitosť, čestnosť, zodpovednosť a úctu voči dôstojnosti a povesti Parlamentu. Kódex správania sa v roku 2023 sprísnil.

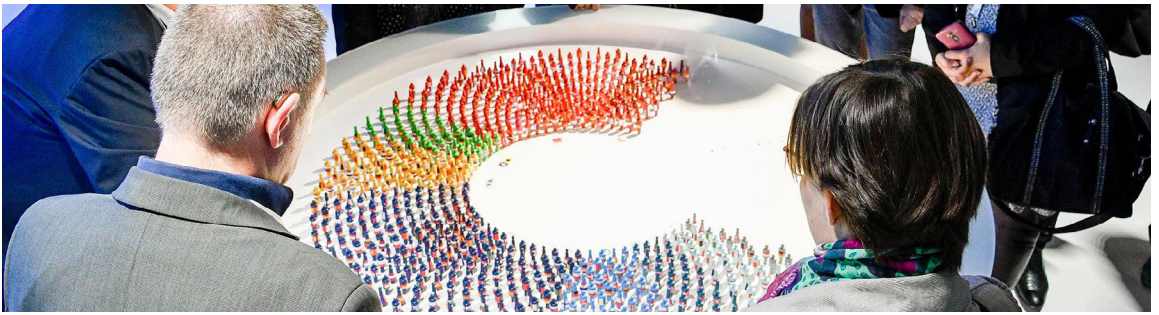
V koži poslanca Európskeho parlamentu

OTÁZKY

- ▶ Poslanci Európskeho parlamentu sú rovnakí občania EÚ ako vy a venujú sa formovaniu budúcnosti EÚ. Koľko ich má naša krajina? Akými osobnými vlastnosťami by sa mali títo europoslanci vyznačovať, keď vás zastupujú?
- ▶ Europoslanci sú zoskupení v rôznych politických skupinách. O aké skupiny ide a čím sa navzájom odlišujú (najmä pokiaľ ide o ich názory)?
- ▶ Ako europoslanci pracujú? Ako získajú prehľad o všetkých témach, o ktorých majú diskutovať a hlasovať?

VZDELÁVACIE ZDROJE:

- ▶ [Séria animovaných videí „How it works“ \(Ako to funguje\)](#) poskytuje vysvetlenia o EÚ vrátane odpovedí na otázky ako „Aké právomoci má EÚ?“, „Čo robí predseda Európskeho parlamentu?“ alebo „Čo je to diskusia o stave Európskej únie?“ (max. 1 minúta)
- ▶ [V koži poslancov EP](#) je zážitok vo virtuálnej realite, ktorý mladým ľuďom umožní vžiť sa do úlohy europoslancov – od práce v kancelárii až po hlasovanie v pléne. (10 minút)
- ▶ [Zažite Parlament v 360° zábere](#) je virtuálna prehliadka budov Parlamentu v Bruseli a Štrasburgu, ktorá mladým ľuďom umožní stretnúť sa s poslancami Európskeho parlamentu a lepšie pochopiť, ako pracujú. (20 minút)
- ▶ [E-learningové video na platforme spolocne.eu „Čo je Európsky parlament a ako funguje?“](#) ozrejmuje základné fungovanie EP a jeho rozhodovacieho procesu. (35 minút)
- ▶ [Časová os Európskeho parlamentu](#) ukazuje, ako sa Parlament postupne stal kľúčovým aktérom v rozhodovacom procese EÚ, a vyzdvihuje kľúčové právne predpisy a výzvy. (15 – 35 minút)
- ▶ [Virtuálna rolová hra](#) určená pre skupinu 12 až 40 hráčov umožní mladým ľuďom vžiť sa do úlohy poslanca a vyskúšať si celý legislatívny proces, najmä to, ako europoslanci spolupracujú a robia kompromisy. (90 minút)
- ▶ [Vzdelávací materiál Europe@school](#) – Aktívna výučba o Európskej únii tiež obsahuje tradičnú rolovú hru, ktorá vašu triedu premení na Európsky parlament. (60 – 120 minút)
- ▶ Na webovom sídle Európskeho parlamentu nájdete [rôzne nástroje na porovnanie výsledkov európskych volieb od roku 1979](#) či na sťahovanie údajov. Keď budú známe výsledky nasledujúcich volieb, dokonca sa môžete zahrať na vytváranie väčšiny v Parlamente.
- ▶ [Dom európskej histórie](#) vytvoril celý rad vzdelávacích zdrojov, ktorých cieľom je informovať, narušiť zvité predstavy a dávať podnety na zamyslenie. Umožňujú klásť otázky a spoznať vplyvnú úlohu dejín v našom modernom svete.

Program Ambasadorská škola Európskeho parlamentu (EPAS)

KVÍZ

1. **Vo všetkých týchto štyroch mestách sídlia európske inštitúcie, no len v jednom z nich sa nachádza oficiálne sídlo Európskeho parlamentu:**
 - a. v Bruseli (Belgicko)
 - b. v Štrasburgu (Francúzsko)
 - c. v Luxemburgu (Luxembursko)
 - d. vo Frankfurte (Nemecko)

2. **Koľko europoslancov bude zvolených v roku 2024?**
 - a. 705
 - b. 751
 - c. 720
 - d. neplatí žiadna z uvedených možností

3. **Aké úlohy má Európsky parlament?**
 - a. Volí predsedu Európskej komisie.
 - b. Utvára a prijíma právne predpisy.
 - c. Rozhoduje o rozpočte EÚ.
 - d. Platia všetky uvedené možnosti.

MODUL 5 AKO SA STAŤ AKTÍVNYM EURÓPSKYM OBČANOM

EYE

Európske voľby 2024

Hlasovanie v nasledujúcich európskych voľbách od 6. júna do 9. júna môže byť pre mladých ľudí prvým krokom k tomu, aby sa stali aktívnymi európskymi občanmi. Môžu im v tom pomôcť informácie, ktoré získajú, keď:

- ▶ navštívia webovú stránku venovanú voľbám na adrese <https://elections.europa.eu>. Nájdu na nej informácie o tom, kedy a ako sa volí v jednotlivých krajinách, a môžu sa prihlásiť na odoberanie upozornení o voľbách.
- ▶ pridajú sa do komunity spolocne.eu a získajú tak prístup
 - k informáciám o európskych voľbách a o tom, ako môžu pomôcť pri ich šírení;
 - zoznamu aktivít a podujatí, na ktorých sa môžu zúčastniť;
 - a k vzdelávacím zdrojom a kurzom o tom, ako šíriť informácie o voľbách v rodine, medzi priateľmi a rovesníkmi.

Príležitosti na angažovanosť mladých ľudí v EÚ

Demokratická angažovanosť sa voľbami nekončí. Rozvíja sa zároveň s rozhodovacím procesom počas celého funkčného obdobia volených zástupcov. Angažovanosť znamená, že treba dôkladne **pochopiť, čo je v hre**, aby sme mohli prijímať uvedomelé rozhodnutia. Znamená, že náš hlas treba počuť aj po voľbách. Znamená, že treba šíriť informácie a pomáhať pri **zvyšovaní informovanosti o témach**, ktoré sa týkajú občanov a ich budúcnosti.

Existujú rôzne spôsoby, ako sa mladí ľudia môžu podeliť o svoje myšlienky a formovať diskusie o budúcnosti Európy.

1. Na [EYE](https://youthideas.eu) (Európskom podujatí pre mládež) sa v Európskom parlamente v Štrasburgu aj online stretávajú **tisíce mladých ľudí (vo veku 16 – 30 rokov), aby si vymieňali a formovali predstavy o budúcnosti Európy** vďaka vzájomným interakciám, inšpiráciám a výmenám názorov s odborníkmi, aktivistami, vplyvnými osobnosťami a rozhodujúcimi činiteľmi. Ich nápady sa počas podujatia zbierajú a publikujú na webovom sídle youthideas.eu. Zhrnuté sú aj v správe o nápadoch mládeže, ktorá sa rozošle všetkým poslancom Európskeho parlamentu. Niektorí účastníci majú následne možnosť ďalej rozvíť svoje najinšpiratívnejšie nápady a predstaviť ich priamo poslancom počas takzvaných vypočutí o EYE.

2. V rámci [programu Euroscola](#) sa v Štrasburgu stretávajú študenti vo veku od 14 rokov zo všetkých 27 členských štátov EÚ, kandidátskych krajín a Spojeného kráľovstva. Môžu tu **diskutovať, obhajovať svoje názory, rokovať o nich, dávať pozmeňujúce návrhy, hlasovať a napokon aj prijímať uznesenia o skutočných európskych otázkach**. Majú možnosť oboznámiť sa s fungovaním európskych inštitúcií, debatovať o demokracii, základných právach, európskych hodnotách a vyjadriť svoj vlastný názor na rozhodnutia prijaté na úrovni Európskej únie.
3. Okrem podujatí EYE a Euroscola [ponúka Európsky parlament mladým ľuďom](#) množstvo ďalších príležitostí, ako sa zaktivizovať. Môžete si ich pozrieť na stránkach Youth Hub. Youth Hub vychádza z potrieb mladých ľudí, ktorí si pomocou filtrov môžu nastaviť vyhľadávanie a nájsť to, čo hľadajú: **od vzdelávania cez objavovanie až po nadväzovanie kontaktov a diskusie**.
4. Európska komisia je jediná inštitúcia EÚ, ktorá môže Európskemu parlamentu a vládam EÚ navrhovať nové právne predpisy. Pri príprave politík a právnych predpisov sa preto na webovom sídle [Vyjadrite svoj názor](#) **pravidelne zaujíma o názory občanov a zainteresovaných strán**.
5. Občania môžu tiež vyzvať Európsku komisiu, aby navrhla nové právne predpisy – prostredníctvom [európskej iniciatívy občanov](#). Keď iniciatíva **získa milión podpisov**, občania ju môžu prezentovať na verejnom vypočutí v Európskom parlamente. Komisia potom rozhodne o tom, aké opatrenia prijme.
6. Keď už sú európske právne predpisy zavedené, **občania tiež majú možnosť predkladať Európskemu parlamentu petície** a požiadať ho, aby priebežne overoval, ako sa tieto predpisy vykonávajú, a zistil, do akej miery európske inštitúcie reagujú na ich obavy. Petície možno podať na [webovom portáli Európskeho parlamentu](#) pre petície alebo v papierovej forme.
7. Mladí ľudia sa môžu zapojiť aj do [dialógu EÚ s mládežou](#). Ide o mechanizmus medzi mladými ľuďmi a rozhodujúcimi činiteľmi, ktorý sa uskutočňuje v rámci **stratégie EÚ pre mládež**. Do roku 2027 budú jeho ťažiskom tri hlavné oblasti vyjadrené heslom „**zapájať, zaangažovať a posilniť**“. Ak sa chcete zapojiť, obráťte sa na [národné kontaktné miesta](#). Nápady z tohto dialógu by sa mohli objaviť v jednom z budúcich uznesení Rady Európskej únie (ktorá zastupuje vlády EÚ).

USMERŇUJÚCE OTÁZKY

- ▶ Máte nápad na novú politiku alebo opatrenie na úrovni EÚ. Ako by ste ho mohli predstaviť EÚ?
- ▶ Zdá sa vám, že európske právne predpisy nie sú primerané alebo sa nevykonávajú dobre. Na koho sa môžete obrátiť so svojimi obavami?
- ▶ Hľadáte spôsoby, ako nepretržite spolupracovať s Európskym parlamentom a podporovať demokraciu. Čo môže Parlament ponúknuť mladým ľuďom?

VZDELÁVACIE ZDROJE:

- ▶ [Séria animovaných videí „How it works“ \(Ako to funguje\)](#) poskytuje vysvetlenia o EÚ vrátane odpovedí na otázky ako „Ako dať najavo svoj názor?“ alebo „Ako spoluutvárať inštitúcie EÚ?“ (max. 1 minúta)
- ▶ [Youth Hub](#) je centrálna online brána k celej ponuke Európskeho parlamentu pre mládež.
- ▶ [Súbor vzdelávacích nástrojov „Demokracia EÚ v praxi“](#) prostredníctvom štyroch interaktívnych lekcí o demokracii v EÚ a európskej iniciatíve občanov nabáda študentov, aby sa aktívne zapájali do európskeho diania.
- ▶ [Európsky portál pre mládež](#) ponúka na úrovni EÚ a jednotlivých krajín informácie o príležitostiach a iniciatívach zaujímavých pre mladých ľudí, ktorí žijú, učia sa a pracujú v Európe.

Euroscola

KVÍZ

1. Spolocne.eu je platforma, na ktorej možno

- a. hľadať stáže a pracovné miesta.
- b. vyhľadávať podujatia a semináre na podporu európskej demokracie.
- c. hľadať finančné prostriedky na projekty mladých ľudí.
- d. stretávať sa a byť v kontakte počas pandémie.

2. Petičné právo umožňuje občanom EÚ a osobám s pobytom v EÚ

- a. predložiť sťažnosť alebo pripomienku k uplatňovaniu práva EÚ.
- b. požiadať Európsky parlament, aby v konkrétnej veci prijal stanovisko.
- c. aktívne sa zapojiť do rozpravy o ich petícii v príslušnom parlamentnom výbore.
- d. platia všetky uvedené možnosti.

3. Mladí európski občania môžu

- a. vyzvať Európsku komisiu, aby navrhla nové právne predpisy.
- b. vyjadriť svoj názor na plánované európske právne predpisy.
- c. podeliť sa s europoslancami o svoje nápady týkajúce sa budúcnosti Európy.
- d. platia všetky uvedené možnosti.

MODUL 6 MLÁDEŽ SA AKTIVIZUJE

Európska cena Karola Veľkého pre mládež

Účelom posledného modulu je ponúknuť mladým ľuďom **nápady na činnosti, ktoré môžu realizovať** ako prvý krok k tomu, aby sa stali aktívnymi občanmi a stelesnením zmeny, o ktorú im ide.

Nápady sú rozdelené do 5 skupín v závislosti od toho, koľko času chcú mladí ľudia týmto činnostiam venovať: 5, 15, 30, 60 minút alebo viac.

Local EYES

Na 5 minút

- ▶ **Sledujte Európsky parlament na svojich obľúbených sociálnych médiách.** Európsky parlament je na Facebooku, Flickri, Instagrame, LinkedIne, Reddite, Spotify, X a YouTube.
- ▶ **Retweetnite, zdieľajte svoj príbeh, lajkujte a komentujte príspevky Európskeho parlamentu.** Zdieľaním príspevkov so svojou sieťou kontaktov môžu mladí ľudia pomôcť svojim známym zistiť, čo robí Parlament, a pomôcť im zodpovedne sa rozhodnúť v európskych voľbách 2024.
- ▶ **Uverejnite príbeh/príspevok o európskych voľbách 2024.** Stačí napríklad obyčajný oznam, že tento rok sa uskutočnia voľby, s uvedením dátumu (6. – 9. júna 2024) alebo zdôraznením konkrétnej oblasti záujmu, v ktorej by EÚ mala v nasledujúcich piatich rokoch (naďalej) konať.
- ▶ **Zaregistrujte sa na webovom sídle pre voľby,** aby ste dostávali upozornenia týkajúce sa volieb a aby ste nezabudli využiť svoj hlas.

- ▶ **Zaregistrujte sa na** platforme spolocne.eu a požiadajte troch známych, aby to urobili tiež.
- ▶ **Vyveste európsku vlajku** na viditeľnom mieste!
- ▶ Požiadajte školu, aby na nástenkách **vyvesila volebné plagáty**.

spoločne.eu

Na 15 minút

- ▶ Zorganizujte študentskú „**prepadovku**“ v inej triede. Účelom tejto 15-minútovej akcie je zvýšiť informovanosť ostatných študentov o európskych voľbách a dať im 2 – 3 dôvody, prečo voliť a/alebo povzbudiť kamarátov a rodiny, aby volili. Akcia by sa síce mala dohodnúť vopred s pedagógom, na ktorého hodinu študenti vpadnú, ale moment prekvapenia celú prezentáciu určite umocní!
- ▶ **Zapojte sa do online kvízov** Európskeho parlamentu:
 - [Vzdelávací materiál Europe@school – Aktívna výučba o Európskej únii](#) obsahuje aj online kvíz s 12 otázkami (2020).
 - [Čo viete o jednotnom trhu EÚ?](#) (2022)
 - [Koľko toho viete o ľudských právach v EÚ?](#) (2020)
- ▶ **Vymyslite kvíz** na vašej obľúbenej online platforme s otázkami o EÚ a pošlite ho svojim kamarátom a rodinám s hashtagom **#EUElections2024**, aby si vyskúšali svoje znalosti o EÚ. Kvíz by sa mal v ideálnom prípade končiť výzvou na účasť vo voľbách.

Na 30 minút

- ▶ **Raz týždenne si poprezeraťte** [sekciiu spravodajstva na webovom sídle Európskeho parlamentu](#), kde sa **dozviete, na čom Európsky parlament** v daný týždeň **pracoval**. Vyberte si jednu tému a naštudujte si o nej viac. Objasnite ju niektorému kamarátovi alebo členovi rodiny.
- ▶ **Navštívte webové stránky europoslancov** z vášho regiónu a zistite, čím sa minulý týždeň zaoberali. Ak by vás zaujímalo niečo z ich aktivít, pošlite im e-mail.

Na hodinu alebo viac

- ▶ Ak mladí ľudia poznajú organizácie občianskej spoločnosti, online influencerov alebo súkromné organizácie, ktoré by mohli pomôcť s oficiálnou kampaňou pred európskymi voľbami 2024, mohli by:
 - osloviť ich a zistiť, či by mali záujem prispieť k obrane európskej demokracie;
 - pozvať ich, aby sa zaregistrovali na platforme [spolocne.eu](#);
 - skontaktovať Európsky parlament na adrese youth@europarl.europa.eu.
- ▶ Ak ste v Bruseli, **navštívte [Info Hub Európskeho parlamentu](#)**. Tento nový priestor ponúka širokú škálu zdrojov a interaktívnych činností na podnietenie zvedavosti návštevníkov: od voľne prístupných výskumných materiálov až po individualizované informačné stretnutia, tematické prednášky a podujatia, ako aj úplne nový „volebný

zážitok“, ktorý občanom pomáha uvedomelo sa rozhodnúť na základe toho, čo robí Európa pre nich.

- ▶ **Požiadajte**, aby sa pre školu zorganizoval **online rozhovor s mladými** a študenti sa tak mohli dozvedieť viac o právomociach, úlohe a činnostiach Európskeho parlamentu prostredníctvom 60-minútovej online prezentácie a besedy prispôbenej záujmom skupiny.

Navštív Európsky Parlament

Na deň alebo viac

Navštívte Európsky parlament. Pre návštevníkov je k dispozícii veľa bezplatných možností, niektoré z nich 7 dní v týždni.

V Bruseli a Štrasburgu:

- ▶ **Navštívte budovy Európskeho parlamentu.** Na webovej stránke [VisitEP](#) si môžete zarezervovať individuálne alebo skupinové návštevy. Návšteva rokovacej sály – srdca európskej demokracie – často zanechá v návštevníkoch silný dojem! Rezervácia jednohodinovej prezentácie a besedy s profesionálnym rečníkom v hociktorom z 24 úradných jazykov je pre mladých ľudí jedinečnou príležitosťou bližšie sa zoznámiť s európskym rozhodovacím procesom.
- ▶ **Navštívte Parlamentárium,** interaktívne a moderné múzeum európskej demokracie pre všetky vekové kategórie. Navštívili ho už viac ako 2 milióny občanov!

V Bruseli a online:

- ▶ **Navštívte Dom európskej histórie** v Bruseli, ktorý návštevníkov prevedie minulosťou Európy. Akú cestu sme prešli? Čo to všetko pre nás znamenalo? Návštevníci zo zahraničia si môžu múzeum prezrieť online a absolvovať bezplatnú virtuálnu prehliadku.

V celej Európskej únii:

- ▶ Ak nemôžete prísť do Bruselu alebo Štrasburgu, môžete namiesto toho navštíviť najbližšie centrum [Europa Experience](#) v niektorom z hlavných miest EÚ. **Europa Experience je multimediálny priestor** s interaktívnymi nástrojmi, vďaka ktorým sa môžu návštevníci priamo a pútavo dozvedieť viac o tom, ako Európsky parlament pracuje na riešení najdôležitejších výziev súčasnosti.
- ▶ **Styčné kancelárie Európskeho parlamentu** vo vašej krajine úzko spolupracujú so vzdelávacou obcou. Vedú tiež **vzdelávací program Ambasadorská škola Európskeho parlamentu (EPAS)**, ktorý je určený pre stredné školy.

Účelom tohto súboru vzdelávacích nástrojov je poskytnúť jednoduchý prístup k zdrojom, ktoré vám pomôžu vysvetliť mladým ľuďom výhody Európskej únie, úlohu Európskeho parlamentu a význam volieb.

Zdroje možno voľne kombinovať tak, aby mali mladí ľudia priestor na vyjadrenie, nápady alebo otázky o európskych voľbách.

Zaregistrujte sa, aby ste dostávali upozornenia týkajúce sa volieb a aby ste nezabudli využiť svoj hlas.

**Európsky
parlament**